כל שעה פרק שני פסחים כט.

מסורת הש"ס

דישראל נמי מישרא שרי. כהנאה לאחר זמנו: **לעולם ר' יהודה היא.** דאע"ג דנפקא ליה מקראי דלאחר זמנו אסר קרא בשאור דישראל קאמר אבל דנכרי שרי: **ויליף שאור דאכילה.** כלומר ממן דגבי לא יאכל משאור דראייה ומותר חמצו של נכרי אף באכילה ואפ' בפסח מן התורה: **לעולם ר' שמעון היא.** דאמר מדאורייתא לא מיתסר חמץ אחר זמנו הלכך דנכרי שרי ומיהו דישראל אסור מקנסא דקנסוהו רבנן משום דעבר בכל ירלה: **בשלמא לרבא.** דאמר טעמא דאסור בהנאה משום קנסא דעבר בכל ירלה הוא היינו דתנא דמתני' אסור משום לא ירלה לך: **ואזדו לטעמייהו.** רבא ורב אחא בר יעקב: **מעל.** חייב קרבן מעילה דקסבר חמץ דהקדש בפסח בר דמיס הוא ואפסדיה להקדש כר' שמעון דאמר חמץ לאחר הפסח מותר ואע"ג דקנסא קנים ה"מ בחמצו של הדיוט הואיל ועבר עליו בכל ירלה אבל הא דבהתירא שהי' גניה דאמר מר (לעיל דף ה:) אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה אף שאור דאכילה שלך אי אתה אוכל אבל אתה אוכל של אחרים ושל גבוה ובדין הוא דאיבעי ליה למיתנא דאפי' באכילה נמי שרי ואיידי דתנא דישראל אסור בהנאה תנא נמי דנכרי מותר בהנאה ובדין הוא דאיבעי ליה למיתנא דאפילו בתוך זמנו מותר בהנאה ואיידי דתנא דישראל לאחר זמנו תנא נמי דנכרי לאחר זמנו רבא אמר לעולם רבי שמעון היא [1]ורבי שמעון [2]קנסא קנים הואיל ועבר עליה בבל יראה ובל ימצא בשלמא לרבא היינו דקתני של ישראל אסור משום שנאמר לא יראה אלא לרב אחא בר יעקב משום לא יאכל חמץ מיבעי ליה מי סברת אסיפא קאי ארישא קאי והכי קאמר חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר בהנאה משום שנאמר לא יראה לך שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה ויליף שאור דאכילה משאור דראייה ואזדו לטעמייהו דאיתמר האוכל שאור של נכרי שעבר עליו הפסח לדברי ר' יהודה רבא אמר לוקה ורב אחא בר יעקב אמר אינו לוקה רבא אמר לוקה לא יליף רבי יהודה שאור דאכילה משאור דראייה ורב אחא בר יעקב אמר אינו לוקה יליף שאור דאכילה משאור דראייה והדר ביה רב אחא בר יעקב מההיא דתניא האוכל חמץ של הקדש במועד מעל ויש אומרים לא מעל [3]מאן יש אומרים אמר רבי יוחנן רבי נחוניא בן הקנה היא [4]דתניא ר' נחוניא בן הקנה היה עושה את יום הכפורים בשבת לתשלומין מה שבת מתחייב בנפשו ופטור מן התשלומין אף יום הכפורים מתחייב בנפשו ופטור מתשלומין רב יוסף אמר בפודין את הקדשים להאכילן לכלבים קמיפלגי מאן דאמר מעל קסבר [5]פודין את הקדשים להאכילן לכלבים ומאן דאמר לא מעל קסבר [6]אין פודין רב אחא בר רבא תנא לה להא דישראל נמי מישרא קא שרי ואי ר' יוסי הגלילי אפי' תוך זמנו נמי מישרא קא שרי בהנאה אמר רב אחא בר יעקב לעולם ר' יהודה היא ויליף שאור דאכילה משאור דראייה מה שאור דראייה [7]שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה אף שאור דאכילה שלך אי אתה אוכל אבל אתה אוכל של אחרים ושל גבוה ובדין הוא דאיבעי ליה למיתנא דאפי' באכילה נמי שרי ואיידי דתנא דישראל אסור בהנאה תנא נמי דנכרי מותר בהנאה ובדין הוא דאיבעי ליה למיתנא דאפילו בתוך זמנו מותר בהנאה ואיידי דתנא דישראל לאחר זמנו תנא נמי דנכרי לאחר זמנו רבא אמר לעולם רבי שמעון היא [8]ורבי שמעון [9]קנסא קנים הואיל ועבר עליה בבל יראה ובל ימצא בשלמא לרבא היינו דקתני של ישראל אסור משום שנאמר לא יראה אלא לרב אחא בר יעקב משום לא יאכל חמץ מיבעי ליה מי סברת אסיפא קאי ארישא קאי והכי קאמר חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר בהנאה משום שנאמר לא יראה לך שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה ויליף שאור דאכילה משאור דראייה ואזדו לטעמייהו דאיתמר האוכל שאור של נכרי שעבר עליו הפסח לדברי ר' יהודה רבא אמר לוקה ורב אחא בר יעקב אמר אינו לוקה רבא אמר לוקה לא יליף רבי יהודה שאור דאכילה משאור דראייה ורב אחא בר יעקב אמר אינו לוקה יליף שאור דאכילה משאור דראייה והדר ביה רב אחא בר יעקב מההיא דתניא האוכל חמץ של הקדש במועד מעל ויש אומרים לא מעל [10]מאן יש אומרים אמר רבי יוחנן רבי נחוניא בן הקנה היא [11]דתניא ר' נחוניא בן הקנה היה עושה את יום הכפורים בשבת לתשלומין מה שבת מתחייב בנפשו ופטור מן התשלומין אף יום הכפורים מתחייב בנפשו ופטור מתשלומין רב יוסף אמר בפודין את הקדשים להאכילן לכלבים קמיפלגי מאן דאמר מעל קסבר [12]פודין את הקדשים להאכילן לכלבים ומאן דאמר לא מעל קסבר [13]אין פודין רב אחא בר רבא תנא לה להא דמיס הוא ולר' נחוניא לית ליה: **ומאן דאמר לא מעל סבר אין פודין.** הלכך לא חזי. ופלוגתא דתנאי היא בתמורה (דף לא.) מוזמה[14] ולא גיהה בסר ולא חלב ואכלה ולא לכלבים מכאן שאין פודין ואיכא דדרש מוזמה ואכלה אין לך בהן היתר אכילה אלא לאחר זריקה למעוטי גיהה וחלב אבל לא לכלבים לא דרש: להא בדין הוא דאפי' תוך זמנו מותר. פרש"י מותר באכילה וקשה הלא אפשר אם לא יהא שלו בשעת אכילה דאם נתן לו הנכרי הרי הוא שלו ואם גזל מנכרי הרי חייב באחריותו ולא גרע מחמץ שחייב באחריותו דהוי כשלו ועוד נקמן דקאמר ואזדו לטעמייהו דפליגי בחמץ שעבר עליו הפסח ליפלגו בפסח גופיה וגרלה לריב"א דהא דקאמר אפי' תוך זמנו מותר היינו בהנאה והא דקאמר אבל אתה אוכל של אחרים לאו דוקא אי נמי אחר זמנו קאמר ומיהו בשל גבוה קשה לפרש בתוך הפסח דאם לא פדאו אסור בהנאה ואם פדאו הרי הוא שלו ושמא י"ל אבל אתה בהנאה משל גבוה שלא יהא איסור ממן אבל איסור הקדש יש:

מאן יש אומרים ר' נחוניא. תימה לר"י דמאן דיליף אמאן ברים אלו נערו' (כתובות ג.) (א) ואית ליה מיתה בידי שמים פטור מן התשלומים לר' נחוניא אם כן לרבי דאמר לקמן (דף לג.) הזיד במעילה במיתה אמאי פוטר כרת מתשלומים והא אע"ג דבעלמא פוטר מיתה מתשלומין הכא לא פטר דגלי לן קרא דבשוגג חייב וה"ה כרת אע"ג דבכרת הוא במזיד בשוגג יתחייב ואור"י דבמיתה דגלי לן קרא דלא פטרה הכא מתשלומים גלי בכרת דלא גלי לא גלי וא"ת והא אמר לקמן (דף לא.) האוכל תרומת חמץ בפסח בשוגג משלם קרן וחומש ומוקמי' לה כר' נחוניא ואפ"ה מיחייב בתשלומין משום דמי היכי דלא מיפטר מתשלומין משום חיוב מיתה דתרומה הכי נמי לא מיפטר משום כרת של חמץ ואור"י דתשלומי תרומה מחמת כפרה הם כדמוכח במסכת תרומות (פ"ו מ"ב) דתנן אם לא הלה כהן למחול אינו יכול למחול וכיון דכפרה הוא אין כרת פוטרו משום קם ליה בדרבה מיניה ומדע דהא מאן דלא יליף אסון ואם בפסח בשוגג משלם קרן וחומש אם כן אוכל תרומת חמץ אמאי משלם דלא שייך למימר כיון שמיתה איה פוטרת ה"ה כרת דהא מיתה לא פטרה בשום מקום אלא ע"כ מטעם כפרה הוא ועוד אור"י דהכא אמי אליבא דרבנן דאמרי הזיד במעילה באוהרה (ב):

רבי נחוניא היא. אע"ג דהכא בשוגג אייר מדקתני מעל ולא מעל מ"מ קיימא לן כחזקיה דאמר (ג) חייבי מיתות שוגגין פטורים מן התשלומין וה"ה כרת לר' נחוניא הקשה ריב"א אמאי פטורין הכא מקרבן מעילה משום דקם ליה בדרבה מיניה הא אמר בהמלגיע (שבת לד:) המוציא אוכלים בכלי שגג באוכלים והזיד בכלי חייב על האוכלים חטאת ועל הכלי עקילה אלמא קם ליה בדרבה מיניה לא פטר מקרבן ותירץ כיון דפטר מקרבן ומומש פטר נמי מקרבן שאין אשם מעילות בא אלא כשם קרן וחומש: **אין** פודין את הקדשים וכו'. הקשה הר"ת דבפ"ב דבכורות (דף יד:) משמע דלא פליגי אלא היכא שקדם הקדישן למומן אבל קדם מומן להקדישן הואיל ומעולם לא קדשו קדושת הגוף כ"ע מודים דפודים והכא משמע דלריבנן נפקיע מעילה דאורייתא דכיון דאמרו רבנן אין פודין לא שייך מידי והא דאמר בהתעברות (זבחים עא:) (ד) נתערבו בשור שנעבדה וכו' בבלאים וטריפה ירעו עד שיסתאבו וימכרו והשתא ע"כ יאכיל לכלבים לדישראל טריפה אסורה ליה אמי שפיר אפילו למאן דאמר אין פודין דהא דאין פודין היינו היכא דלא חזי לאכילה אבל הכא חזי לאדם אם היו מיכרים דהא רבי עקיבא שרי בבכורות (דף לב.) לזמן נכרי על הבכור ובזבחים בפ' עבוד יום (דף קד.) (ה) מוכח שר' עקיבא אוסר בכור טריפה בעל מום להאכיל לכלבים שאפילו העור אסור בשמלא טריפה קודם הפשט והיכא דשרי לישראל איתקש לנכי ולגיל: **אין** פודין. תימה לר"י אע"ג דאין פודין נמעול דהא לאחר שנשרף ונעשה אפר יכול לפדותו

עין משפט
נר מצוה

סו א מי' פ"ח מהלכות ממן הלי' ד סמג לאין עו:
ב ומי' פ"ב מהלי' איסורי מזבח הלכה יז:

רבינו חננאל (המשך)

יראה לך, אלא לרב אחא דמוקים כר' יהודה, משום לא תאכל מבעי ליה למיתנא. ומשני רב אחא בר יעקב מי סברת אסיפא דקתני רשל ישראל אסור קאי, לא אריש קאי והכי קתני חמץ של נכרי מותר, שנאמר לא יראה לך שאור, ויליף שאור דאכילה משאור דראיה כדאמרן. ואזדו לטעמייהו, דאיתמר האוכל חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח, לדברי ר' יהודה, רבא אמר לוקה, דהא סחמא קתני, לא שנא דישראל ולא שנא דנכרי. חמץ לפני זמנו ולאחר זמנו עובר בלאו. ואמרינן מאי טעמיה דר' יהודה, תלתא קראי כתיבי, חד לפני זמנו, שנאמר לא תאכל עליו חמץ והוא משעה ששית עד שחיטת הפסח, וחד לאחר זמנו לא יאכל חמץ, וחד תוך זמנו שחייב לאו ובות, שנאמר כי כל אוכל מחמצת ונכרתה וגו', ולא יליף שאור דאכילה משאור דראיה. רב אחא בר יעקב אומר אינו לוקה יליף שאור דאכילה משאור דראיה. הדר ביה רב אחא בר יעקב, דתניא האוכל חמץ של הקדש במועד מעל, ויש אומרים לא מעל. מאן יש אומרים, א"ר חסדא ר' נחוניא הוא רפטר מחייב כרת מן תשלומין כמחויב מיתת ב"ד, וכיון שאוכל חמץ בפסח חייב כרת ופטור מלשלם קרבן מעילה. רב יוסף אמר בפודין קדשים להאכילם לכלבים פליגי. פי' החמץ הזה אע"פ שהוא קדש בין בפסח בין לאחר הפסח אסור באכילה, מיהו פודין אותו להאכילו לכלבים, והרי ממון הוא והנהנה מממון של הקדש מעל. ת"ק סבר פודין אותו ולפיכך מעל, ויש אומרים סבר אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים.

מסורת הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מאן וכו' כרים אלו נערות. כ"ב וע"ש בדף ל תוס' ד"ה זר שאכל:

מוסף רש"י

אבל אתה רואה של אחרים. בגבולין של אחרים, כגון נכרי, ושל גבוה. אם הקדישם לגבוה הכים (לעיל ה:). היה עושה את יום הכפורים בשבת לתשלומין. לפטור המדליק את הנרות ביום הכפורים מאילו הדליקו בשבת (כתובות ל:) דאמר המתחייב כרת פטור מן התשלומין (לקמן לב: שבועות לג:). אין פודין. להאכילן לכלבים אלא למיתה ושעין קנורה לאחר מיתה (חמורה יז:).

רבינו חננאל

הא אמר לאחר זמנו דישראל נמי שרי בהנאה, אי ר' יוסי הגלילי כו', ואוקמה רב אחא בר יעקב כר' יהודה, ואמר דר' יהודה יליף שאור דאכילה, שנאמר שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם כי כל אוכל מחמצת, וכתיב תשביתו שאור מבתיכם כי כל אוכל חמץ וגו'. דיליף האי שאור דאכילה משאור דראיה שנאמר ולא יראה לך שאור, ומפרש בשאור דראיה לך, ודרשינן ביה שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. ובדין הוא דליתני בסתמי' הכי, חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר באכילה, ובתוך זמנו נמי מותר בהנאה. ואידי דבעי מיתני סיפא ושל ישראל אסור, דאפילו בהנאה נמי חמץ ישראל שעבר עליו הפסח אסור, תנא רישא נמי של נכרי שעבר עליו הפסח מותר בהנאה. רבא אמר מתני' ר' שמעון היא דסבירא ליה דלפני זמנו ולאחר זמנו אינו עובר עליו בלא כלום, ומתני' דקתני ושל ישראל אסור לאחר זמנו, קנסא הוא דקנים ליה, משום דשדייה בגיה ועבר עליה על לא יראה ועל לא ימצא. בשלמא לרבא דאוקמה למתני' כר' שמעון ומשום דעבר על לא יראה קנסוהו. היינו דקתני במתני' ושל ישראל אסור משום שנאמר לא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com